

Handläggare

Fredrik Gustafsson

Regeringsprövningsutredningen

Svar på samrådsförfrågan gällande regeringsprövningsutredningen

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 5 september 2022 tagit emot Regeringsprövningsutredningens förfrågan om samråd gällande regeringens roll som prövningsmyndighet i en modern och effektiv miljöprövning. SGU lämnar följande synpunkter.

Regeringsprövningsutredningen ska bl.a. utreda och ta ställning till om de beslut enligt 7 kap. miljöbalken som i dag överklagas till regeringen är sådana som istället bör överklagas till en förvaltningsmyndighet eller domstol. Mot bakgrund av att länsstyrelserna kan fatta beslut om områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken anser SGU att det inte är lämpligt att länsstyrelserna prövar överklaganden av sådana beslut. Ett område som kan bli aktuellt för ett beslut om områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken kan ibland också vara utpekad som riksintresse enligt bestämmelserna i 3 kap. miljöbalken, t.ex. 3 kap. 6 § miljöbalken. SGU ser inte att det finns någon annan förvaltningsmyndighet som lämpligen kan pröva överklaganden av beslut om områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken och göra de överväganden som kan krävas mellan behovet av områdesskydd och riksintressen samt mellan olika riksintressen. SGU anser därmed att överklagande ska ske till domstol, och i så fall till mark- och miljödomstol, och inte till förvaltningsmyndighet.

Som konstateras i regeringsprövningsutredningens kommittédirektiv kan ett stort antal ansökningar om tillstånd till vindkraft enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon förväntas. Etablering av havsbaserade vindkraftparker är ofta föremål för prövning även enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln och 11 kap. miljöbalken samt i vissa fall även enligt 7 kap. miljöbalken. Gemensamt för samtliga dessa prövningar är att 2 kap. miljöbalken ska tillämpas. SGU har i sin roll som prövande instans för ansökningar om tillstånd att utforska kontinentalsockeln samt som utförare av regeringsuppdrag avseende ansökningar om kabelnedläggning noterat ett behov av att prövningen av ansökningarna samordnas för att därmed tillse en snabb och enkel prövningsprocess.

I frågan om regeringens tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. miljöbalken finns ett behov av ett tillägg till 17 kap. 5 § miljöbalken som tydliggör den senaste tidpunkten för när en förvaltningsmyndighet eller kommun ska underrätta regeringen om en sådan verksamhet som avses i 3 § samma kapitel. En underrättelse bör ske inom en viss tid efter det att miljökonsekvensbeskrivningen har kungjorts och i god tid innan den prövande instansen har meddelat sitt avgörande.

Regeringens möjlighet att förbehålla sig tillåtlighetsprövningen av en verksamhet bör begränsas till ett så tidigt skede som möjligt för att tillgodose domstolarnas självständighet enligt 11 kap. 3 §

regeringsformen. För det fall att en ansökan ska prövas av en mark- och miljödomstol bör regeringen inte kunna förbehålla sig rätten att tillåtlighetspröva en verksamhet efter det att dom har meddelats. Det innebär att det inte bör finnas någon rätt till ett sådant förbehåll om en dom har överklagats till Mark- och miljööverdomstolen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Anneli Wirtén.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även juristerna Robert Bjersander och Henrik von Zweigbergk samt utredaren Peter Åkerhammar deltagit. Juristen Fredrik Gustafsson har varit föredragande.

Anneli Wirtén